

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 384/08-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. E. V., PhD., L., zastúpeného advokátom JUDr. J. V., CSc., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sekcie kontroly a inšpekčnej služby odboru inšpekčnej služby 1. inšpekčného oddelenia sp. zn. ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007 z 5. novembra 2007 v znení opravného uznesenia sp. zn. ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007 zo 17. decembra 2007 a uznesením Obvodnej vojenskej prokuratúry Bratislava sp. zn. Opv 334/07 z 15. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. E. V., PhD., L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. augusta 2008 doručená sťažnosť JUDr. E. V., PhD., L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sekcie kontroly a inšpekčnej služby odboru inšpekčnej služby 1. inšpekčného oddelenia (ďalej len „inšpekčné oddelenie“) sp. zn. ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007 z 5. novembra 2007 v znení uznesenia sp. zn. ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007 zo 17. decembra 2007 a uznesením Obvodnej vojenskej prokuratúry Bratislava (ďalej len „vojenská prokuratúra“) sp. zn. Opv 334/07 z 15. mája 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že na základe oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa z 22. januára 2007 bolo začaté trestné stíhanie uznesením vojenského prokurátora z 2. augusta 2007 preto, že v trestnej veci sp. zn. ČVS: PPZ-63/BOK-B-2006 z 15. novembra 2006 v priestoroch Advokátskej kancelárie... počas výkonu prehliadky iných priestorov a pozemkov došlo na základe príkazu Krajskej prokuratúry v Bratislave na uchovanie a vydanie počítačových údajov k odňatiu vecí a údajov, ktoré nesúviseli s trestným konaním a na ktoré sa vzťahovala mlčanlivosť podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Vyšetrovateľ Policajného zboru uznesením sp. zn. ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007 z 5. novembra 2007 v znení opravného uznesenia sp. zn. ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007 zo 17. decembra 2007 postúpil vec na disciplinárne prerokovanie riaditeľovi Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru s odôvodnením, že nejde o trestný čin, ale môže ísť o disciplinárne previnenie. Na základe podanej sťažnosti vojenský prokurátor uznesením z 15. mája 2008 sťažnosť sťažovateľa ako poškodeného zamietol ako nedôvodnú.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol:

«Sťažovateľ má za to, že napadnutými rozhodnutiami, ako aj postupom orgánov činných v trestnom konaní, ktorý ich vydaniu predchádzal, bolo porušené jeho právo na inú právnu ochranu, vrátane práva na spravodlivý proces, garantované ustanoveniami článku 46 ods. 1 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej tiež

„ústava“), článkom 36 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb. ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd (ďalej tiež „listina“) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 209/1992 Zb., ďalej tiež „dohovor“). Protiústavnosť rozhodnutí sťažovateľ vidí v rovine porušenia základných trestno-procesných zásad a odôvodňuje ju nasledovne:

S poukazom na skutkový stav... má sťažovateľ za to, že uznesenie vyšetrovateľa zo dňa 5. 11. 2007, ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007, je v časti odôvodnenia zmätočné, nepreskúmateľné, a neobsahuje náležitosti v zmysle ustanovenia § 176 ods. 2 Trestného poriadku.

Vyšetrovaním bolo preukázané, že vyšetrovatelia, konajúci na základe Prikazu na uchovanie a vydanie počítačových údajov, odňali z priestorov advokátskej kancelárie sťažovateľa 72,8 GB disk SCSI a digitálny videorekordér. Výpoveďami svedkov bolo súčasne preukázané, že na protiprávnosť odňatia uvedených vecí boli vyšetrovatelia opakovane upozorňovaní, a na základe námietok prítomných osôb boli tiež uzrozmeneí so škodlivým následkom tohto konania.

V napadnutom uznesení vyšetrovateľa je opomenutá skutočnosť, že konajúci vyšetrovatelia, ktorí v rozpore s Prikazom Krajskej prokuratúry Bratislava a v rozpore s Trestným poriadkom odňali veci počas výkonu prehliadky advokátskej kancelárie sťažovateľa, boli na protiprávnosť odňatia vecí vopred upozornení, tzn. mali o nej vedomosť, a súčasne boli uzrozmeneí so škodlivým následkom, ktorý spočíval v porušení povinnosti mlčanlivosti a v porušení práva na nedotknuteľnosť súkromia, obydlia a korešpondencie. Z obsahu uznesenia nemožno zistiť, akým spôsobom sa orgány činné v trestnom konaní vysporiadali s uvedenými skutočnosťami, ktoré sú rozhodujúce pre náležité posúdenie subjektívnej stránky trestného činu Zneužívania právomoci verejného činiteľa.

Za daného stavu bolo podľa názoru sťažovateľa potrebné, aby sa vyšetrovateľ zaoberal uvedenou skutočnosťou v kontexte subjektívnej stránky skutkovej podstaty, svoje závery preskúmateľným spôsobom zdôvodnil, a v prípade rozporov vykonal ďalšie dokazovanie. Bez uvedeného preto nemôže obstať záver vyšetrovateľa, podľa ktorého „vyšetrovaním sa nepodarilo preukázať, že vyšetrovatelia PZ konali v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený majetkový prospech“.

Sťažovateľ má ďalej za to, že napadnuté uznesenie vyšetrovateľa je zmätočné a nepreskúmateľné aj čo do posúdenia protiprávnosti skutku. Ako sa uvádza v odôvodnení uznesenia, odňatiu vecí mala podľa názoru vyšetrovateľa predchádzať výzva na dobrovoľné vydanie počítačových údajov, pričom až „... v prípade neuposlúchnutia k vydaniu počítačových údajov mal nastúpiť inštitút odňatia vecí v zmysle ustanovenia § 91 Trestného poriadku, k čomu však nedošlo“. S uvedeným záverom nemožno súhlasiť, nakoľko aj v prípade neuposlúchnutia výzvy na uchovanie a vydanie počítačových údajov nemohlo nasledovať odňatie vecí, ale len odňatie počítačových a prevádzkových údajov vymedzených v Príkaze Krajskej prokuratúry Bratislava 2 Kv 167/06 zo dňa 15. 11. 2006. Protiprávnosť konania vyšetrovateľov (a teda naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu) podľa sťažovateľa jednoznačne vyplýva z vykonaných dôkazov...

Protiprávnosť konania vyplýva tiež z toho, že vyšetrovatelia nevykonali súpis údajov nachádzajúcich sa na odňatých veciach, a súčasne sa nevysporiadali s tým, že odňaté veci obsahovali údaje podliehajúce povinnosti mlčanlivosti sťažovateľa v zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov... Absencia súpisu odňatých údajov a opomenutie zákonom uznannej povinnosti mlčanlivosti predstavujú samostatný skutkový základ pre konštatovanie protiprávnosti skutku...

Sťažovateľ má za to, že orgány činné v trestnom konaní neodôvodnili náležitým spôsobom svoje rozhodnutia, vykonané dôkazy zhodnotili v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, v dôsledku čoho porušili právo sťažovateľa na inú právnu ochranu. Náležité a úplné zhodnotenie relevantných dôkazov, vysporiadanie sa s preukázanými skutočnosťami, ako aj náležité odôvodnenie rozhodnutia sťažovateľ považuje za hlavný predpoklad tak zákonnej, ako aj ústavnej konformity rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní, a to bez ohľadu na obsah rozhodnutia vo veci samej.

Sťažovateľ považuje za potrebné podrobnejšie poukázať na škodlivý následok, ku ktorému došlo v priamej príčinnej súvislosti s konaním vyšetrovateľov; má totiž za to, že odňatím 72,8 GB disku SCSI a digitálneho videorekordéru, ktoré obsahovali údaje v žiadnom aspekte nesúvisiace s trestnou vecou a ktoré podliehali povinnosti mlčanlivosti (§ 23 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii), bolo porušené právo na rešpektovanie súkromného života, obydlia a korešpondencie sťažovateľa, ako aj veľkého množstva tretích osôb. Údaje nesúvisiace s trestnou vecou, týkajúce sa vzťahu „advokát – klient“, si aj

v kontexte trestného konania zachovávajú svoju privilegovanú, zákonom chránenú povahu (§ 89 ods. 2 v spojení s § 129 ods. 2 TP), ktorá primárne slúži na ochranu tretích osôb - klientov advokáta. Pre takýto zásah do práva na rešpektovanie súkromného života, obydlia a korešpondencie preto chýbala akákoľvek opora nielen v Príkaze na uchovanie a vydanie počítačových údajov, ale predovšetkým opora v platnom právnom poriadku.

V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje tiež na článok 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na rozsiahlu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva („ESLP“), ktorý sa opakovane zaoberal prehliadkou priestorov, obsahujúcich údaje chránené článkom 8 dohovoru (vrátane dokumentov podliehajúcich povinnosti mlčanlivosti) a zabavením týchto údajov.»

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Prvé inšpekčné oddelenie Odboru inšpekčnej služby Sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky Uznesením zo dňa 05. 11. 2007, ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007, v znení opravného uznesenia zo dňa 17. 12. 2007, ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007 porušilo právo na inú právnu ochranu JUDr. E. V., bytom L., PhD., garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vojenská obvodná prokuratúra Bratislava uznesením zo dňa 15. 05. 2008, sp. zn. OPv 334/07, porušila právo na inú právnu ochranu JUDr. E. V., bytom L., PhD., garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesenie Vojenskej obvodnej prokuratúry Bratislava zo dňa 15. 05. 2008, sp. zn. OPv 334/07 a Uznesenie Prvého inšpekčného oddelenia Odboru inšpekčnej služby Sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 05. 11. 2007, ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007, v znení opravného uznesenia zo dňa 17. 12. 2007, ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007, sa zrušujú a vec sa vracia dotknutým orgánom na ďalšie konanie.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a Vojenská obvodná prokuratúra Bratislava sú povinní nahradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v o výške 7.939,- Sk za dva úkony právnej služby..., a to k rukám právneho zástupcu sťažovateľa do pätnástich dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti sťažovateľa na porušenie ním označených práv, ktorá smerovala proti postupu inšpekčného oddelenia – jeho uznesenia sp. zn. ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007 z 5. novembra 2007 v znení opravného uznesenia sp. zn. ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007 zo 17. decembra 2007.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02).

Vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv postupom a uznesením inšpekčného oddelenia sp. zn. ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007 z 5. novembra 2007 v znení opravného uznesenia sp. zn. ČVS: UIS-246/IOZ-V-2007 zo 17. decembra 2007. O ochrane práv sťažovateľa proti ich namietanému porušeniu, pokiaľ išlo o postup tohto orgánu, bol oprávnený rozhodovať obvodný vojenský prokurátor, ktorý o sťažnosti sťažovateľa aj rozhodol uznesením sp. zn. OPv 334/07 z 15. mája 2008. Sťažovateľ teda využil možnosť podania sťažnosti, uvedené argumenty boli súčasťou jeho sťažnosti a označený postup a rozhodnutie bolo súčasťou preskúmania a rozhodnutia vojenskou obvodnou prokuratúrou.

Z týchto dôvodov ústavný súd tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti postupu a rozhodnutiu inšpekčného oddelenia odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv ako poškodený podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že vojenský obvodný prokurátor uznesením sp. zn. OPv 334/07 z 15. mája 2008 nesprávne postupoval, keď zamietol jeho sťažnosť proti inšpekčnému oddeleniu (uvedenému v bode 1), a to z toho dôvodu, že sa dostatočne nevysporiadal so zisteným skutkovým stavom, neprihliadol k ním predloženému znaleckému posudku, k okolnostiam prípadu,

za ktorého stavu nemohlo ísť len o možnosť disciplinárneho postihu dotknutých osôb, ale išlo o naplnenie skutkovej podstaty trestného činu.

Sťažovateľ vystupoval v konaní ako poškodený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním, alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Ústavný súd už uviedol, že právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo podania obžaloby voči nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Sťažovateľ nemá ústavou zaručené právo, aby na podklade jeho názoru na to, či bol spáchaný trestný čin, alebo nie, či rozhodnutie je zákonné, alebo nie, bol prokurátor povinný podať riadny alebo mimoriadny opravný prostriedok alebo kvalifikovať konanie páchatel'a podľa predstáv sťažovateľa. Rozhodnutie prokurátora patrí k jeho autonómnemu právu vec posúdiť a podľa toho postupovať. Sťažovateľovi zo základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyplýva iba právo, aby sa orgány činné v trestnom konaní jeho oznámením o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin, zákonným spôsobom zaoberali (III. ÚS 261/05), čo sa v danom prípade stalo, pretože podnety sťažovateľa ako poškodeného boli pri rozhodovaní brané do úvahy. Pokiaľ teda obvodný vojenský prokurátor zamietol sťažnosť sťažovateľa ako poškodeného, postupoval v súlade so zákonom. Ústavný súd preto v uvedenom rozsahu považuje námietky sťažovateľa za zjavne neopodstatnené.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie aj iných práv ako sú označené v sťažnostnom návrhu. Tieto práva, aj keď ich neuviedol do petitu, ako napr. právo na súkromie, ochranu osobnosti, ochranu dobrého mena atď., však sťažovateľ môže uplatniť v iných konaniach, na ktoré ho oprávňujú príslušné právne predpisy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2008